MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Lp Märt Kivine
Peakontrolör
Tulemusauditi osakond

Teie 10.12.2003 nr 2-7.1-TA/03/1774
Meie 19.01.2004 nr 1-11-2-5/12175

Kontrollaruande "Riigi tegevus jääkreostuse likvideerimisel" eelnõu

Austatud härra Märt Kivine

Täname Teid sisuka aruande eest.
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumil ei ole aruande eelnõule märkusi ega ettepanekuid.

Lugupidamisega

Meelis Atonen
Minister

Marika Priske
Kantsler

Meeli Õismaa
06256403

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 20.01.04 Reg.nr 2-7.1-TA/03/1774-2

Harju 11
15072 Tallinn
Reg. kood 70003158
tel: (0) 625 6304
Faks: (0) 631 3660
info@mkm.ee
www.mkm.ee

KESKKONNAMINISTEERIUM

Pr Siiri Martverk
Peakontrolöri kt
Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 Tallinn

Teie: 10.12.2003 nr 2-7.1-TA/03/1773
Meie: 12.01.2004 nr 11-12-1/10025

Kontrolliaruande eelnõu

Keskkonnaministeerium on läbi vaadanud Riigikontrolli poolt esitatud "Riigi tegevus jääkreostuse likvideerimisel" aruande eelnõu.

Keskkonnaministeerium peab vajalikuks enne arvamuse välja saatmist kohtuda Riigikontrolli esindajatega, et arutada aruandes välja toodud aspekte. Vastavalt suulisele kokkuleppele Riigikontrolli tulemusauditi osakonna esindajaga määrati sobiv aeg kohtumiseks, millest tulenevalt palume lisaaega Keskkonnaministeeriumi poolse arvamuse välja saatmiseks.

Lugupidamisega

Villu Reiljan
Minister

Argo Sakkool 6262890

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 23.01.04 Reg.nr 2-7.1-TA/03/1773-2

Toompuiestee 24
15172 TALLINN

telefon 626 2802
faks 626 2801

e-post: min@ekm.envir.ee
Reg. nr 70001231

KESKKONNAMINISTEERIUM

Pr Siiri Martverk
Peakontrolöri kt
Narva mnt 11a
15013 Tallinn

Teie: 10.12.2003 nr 2-7.1-TA/03/1773
Meie: 02.2004 nr 11-12-1/10025

Kontrolliaruande eelnõu

Keskkonnaministeerium (edaspidi "KKM") on läbi vaadanud Riigikontrolli poolt esitatud aruande "Riigi tegevus jääkreostuse likvideerimisel" eelnõu ja edastab Teile järgmised seisukohad:

1. Kontrolliaruande sissejuhatavas osas leitakse, et kehtiva keskkonnaseadusandluse alusel ei ole võimalik täpselt defineerida, mis on jääkreostus ja seetõttu tuleb seda käsitleda eelkõige vee- ja jäätmeseaduse alusel. Tehakse ka kitsendus, et edaspidi ei käsitleta jääkreostusena prügilaid.
Auditis käsitletakse siiski korduvalt põlevkivi-poolkoksi ladestuid, mis on jäätmeseaduse (RT I 1998, 57, 861; 1999, 10, 155; 23, 353; 95, 843; 2001, 16, 72; 43, 239; 50, 283; 56, 340; 93, 565; 2002, 61, 375; 63, 387; 2003, 88, 591; 88, 594) tähenduses vaieldamatult defineeritud prügilatena.

2. Leitakse, et kuivõrd Kohtla-Järve näitel on tegemist keerulise kompleksreostusega, siis on KKM-i vee- ja jäätmeosakonnad tellinud põlevkivi-poolkoksi uurimisel kattuvaid uurimistöid ja ei ole välditud raha ebaotstarbekat kasutamist. Samas ei tooda sellest konkreetseid näiteid, mida ja millistes töödes on uuritud kattuvalt. Oleme seisukohal, et erinevates uurimistöödes on siiski uuritud konkreetselt kas jäätme- või veeprobleeme. Peame vajalikuks märkida, et vastavalt uurimistööde heale tavale antakse töödes tihti ülevaade muudest sama piirkonna keskkonnaseisundi uuringutest, st et veereostus võib tihti olla põhjustatud ka jäätmetest.

3. Aruandes leitakse, et KKM-i struktuurid ei ole kursis, milliseid otseselt teaduskallakuga uurimistöid tehakse. Näitena esitatakse, et Ida-Virumaa keskkonnateenistus ei olnud teadlik Tallinna Tehnikaülikooli Geoloogia Instituudi poolt läbiviidud uuringutest poolkoksi osas Kohtla-Järvel.
Maapõuseaduse §-st 23 (RT I 1994, 86/87, 1488; 1995, 75, 1321; 1996, 49, 953;1997, 52, 833; 86, 1461; 93, 1562; 1998, 64/65, 1005; 1999, 10, 155; 54, 583; 95, 843; 2000, 54, 348; 102, 670; 2002, 53, 336; 61, 375; 63, 387; 2003, 20, 118) tulenevalt peab sellisteks

RIIGIKONTROLL
Kuupäev Reg.nr
04.02.04 2-7.1-TA/03/1773-2

Toompuiestee 24
15172 TALLINN
telefon 626 2802
faks 626 2801
e-post: min@ekm.envir.ee
Reg. nr 70001231

uurimistöödeks olema üldgeoloogiliste uurimistööde luba, mille väljaandja on maakonna keskkonnateenistus.
Kui keskkonnateenistus ei ole sellistest töödest teadlik, tuleb eeldada, et vastavat luba ei ole uuringu läbiviija poolt taotletud ehk tegemist võib olla seaduse rikkumisega. Esitasime (KKM jäätmeosakond) vastava järelepärimise Tallinna Tehnikaülikooli Geoloogia Instituudile.

4. Kuigi kontrolliaruande sissejuhatuses piiritletakse, et jääkreostusena ei käsitleta prügistamist ja prügilaid, siis mitmetes näidetes seda siiski tehakse.
Näiteks on käsitletud Vaivara valla jääkreostuse uuringut ja Vaivara valla tegevust jääkreostuste kõrvaldamisel, millega arvukalt jääkreostuskoldeid on koristatud.
Varasematest vestlustest Vaivara Vallavalitsuse ametnikega oleme saanud teavet, et nimetatud uuring hõlmas peamiselt omavolilisi prügiladestuid, samuti on eelduslikult suur osa sellesisulistest tegevustest olnud seotud selliste omavoliliste prügiladestute koristamisega. Seega on väljutud kontrolliaruandes püstitatud eesmärgi raamidest, uurides ka prügistamise ja prügilate valdkonda. See omakorda aga võib kaasa tuua ebaadekvaatsed järeldused, kuna prügilaid ja prügistamist on vaadeldud valikuliselt arvestamata kogu tervikut.

5. Aruandes tehakse ettepanek KKM-le defineerida seadusandluses selgelt jääkreostuse mõiste ja sätestada regulatsioonid koos vastutustega.
Peame vajalikuks märkida, et Eesti, kui peatse EL liikmesriigi keskkonnaalane seadusandlus on juba harmoneeritud EL seadusandlusega. Eraldi jääkreostuse mõiste käsitlemine ja reguleerimine on vastuolus EL seadusandlusega. Nt käsitletud põlevkivi poolkoksi ladestuid ei saa käsitleda prügilatele kehtestatud normidest väljaspool, see oleks vastuolus EL prügiladirektiiviga. Sellise mõiste sätestamiseks puudub seega seadusandlik alus ja otstarbekus. Palume kaaluda selle ettepaneku väljavõtmist aruandest.
Nõustume, et jääkreostuse puhul on tegemist olulise probleemiga, kuid oleme ühtlasi ka seisukohal, et seda on ilmselt võimalik lahendada läbi praeguste regulatsioonide parema rakendamise. Seda eelkõige jääkreostuse (üldmõistena reostunud pinnasega alad koos nendel aladel asuvate reostusohtlike rajatiste ja jäätmetega) programmide suurema finantseerimise praeguste selleks kasutavate struktuuride kaudu.
Jääkreostus on keskkonnaprobleem, kus üldjuhul on raskendatud reostuse põhjustanud isiku vastutusele võtmine. Seega enamikul juhtudel lasub reostuse likvideerimise vastutus riigil.

6. Aruandes leitakse, et esineb vastuolu SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse (edaspidi "KIK") programmi rahade jaotamisel, kuna KKM on paljudel juhtudel nii taotleja kui ka programmide hindaja.
Vastavalt KIK „Keskkonnaprojektide finantseerimise korrale" hindab projektitaotlusi töörühm. Töörühm moodustatakse KIK programmi koordinaatori ettepanekul ja sinna kuulub ka teisi spetsialiste kes ei tööta KKMs. Töörühma liikmed kohustuvad dokumendile "Erapooletuse kinnitus"(asuvad KIKs) allkirjastamisega olema projektide hindamisel objektiivsed ning sõltumatud. Iga töögrupi liige, kes leiab, et võib tekkida huvide konflikt, peab esitama taotluse tagandamiseks. Selline kord on rakendatud alates 2003.a. sügisest.

7. Jääkreostuse finantseerimise osas leiame, et olukorra muutmiseks on võimalikud järgmised lahendused:
7.1.1. Suurendada keskkonnaprojektide finantseerimist otse riigieelarvest;
7.1.2. Kaaluda keskkonnakasutusest laekuva raha kasutamise seaduse muutmist selliselt, et praegu KIK eelarve aluseks olevad vahendid ei laekuks mitte 100 % KIK-le, vaid teatud osas otse riigieelarvesse. Sel juhul on võimalik rahastada otse riigieelarvest ka jääkreostusega seotud projekte. Nii ei peaks KKM taotlema projektidele raha SA-lt KIK ning saaks oma tegevust selgelt ja pikaajalises perspektiivis planeerida. See välistab ka huvide konflikti tekkimise võimalused.
7.1.3. KKM-i spetsialistid kutsutakse tagasi KIK programmide hindamise töörühmadest ning KKM piirdub ainult hindamiskriteeriumite kehtestamisega.
Selle tulemusena kaob küll tõstatatud vastuolu, kuid siis vähenevad, kui mitte öelda muutuvad nullilähedaseks ka KKM võimalused suunata ja juhtida riiklikku keskkonnapoliitikat.
Ainult hindamiskriteeriumite sätestamine KKM poolt on raskesti rakendav. Näiteks jääkreostusega seotud taotlused vee- ja jäätmeprogrammides on äärmiselt erinevad, mida universaalsete kriteeriumitega ei ole võimalik hinnata. Hetkel lähtuvad komisjonid peale hindamiskriteeriumite ja prioriteetide ka veel paljusid teisi projekti sisust lähtuvaid aspekte. Sellisel juhul ei ole võimalik välistada teiste hindajate konflikti tekkimise võimalust, kuna pädevaid eksperte on Eestis nendes valdkondades väga vähe.

8. Nõustume, et jääkreostuse korrastamine on tugevalt alafinantseeritud, kuid märgime, et 2003-2004. a. riigieelarve rahastamise praktika kohaselt ei finantseerita jääkreostusega seotud tegevusi ja seda peamiselt põhjendusega, et keskkonnainvesteeringute jaoks on KIK. Vt põhjendused p.7.1.2.

9. Aruandes on esile toodud õigusaktide, erastamislepingute ja ostu-müügilepingute üldistava analüüsi teostamise vajalikkus, et selgitada välja omanike kohustused jääkreostuse likvideerimisel. Lisaks peab üle vaatama veemajanduskavade projektid, et kõik prioriteetsed jääkreostusobjektid oleksid veemajanduskavades kajastatud.
Nõustume ettepanekuga viia läbi varasemate erastamislepingute analüüs koostöös Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga. Veemajanduskavade koostamisel pöörame senisest suuremat tähelepanu ka jääkreostusobjektide kajastamisele.

10. Leiame, et jääkreostuse likvideerimiskavad tuleb koostada lähtudes prioriteetsusest, mis on toodud uurimistöös „Eesti jääkreostuskollete andmebaasi täiendamine ja investeeringute plaan" ja alamvesikonna veemajanduskavades. Likvideerimiskavasid ei ole otstarbekas koostada kõikidele objektidele korraga, kuna selleks tehtavad uuringud on kallid ja nende tulemused võivad mõne aja möödudes aeguda. Peame õigeks aruandes toodud ettepanekut, et Keskkonnaministeeriumile jääkreostuse (reostunud pinnasega alad) kohta teadaolev informatsioon esitatakse maakonna keskkonnateenistuste kaudu kohalikele omavalitsustele.

11. Jääkreostuse andmebaasi osas teatame, et kõikides KKM-i territoriaalsetes struktuuriüksustes - maakonna keskkonnateenistustes - on olemas MapInfo programm, seega on info võimalus igas maakonnas olemas. Kuna vastav tarkvara on kallis ei ole otstarbekas varustada sellega kõiki kohalikke omavalitsusi.

Leiame, et ühtse avaliku interneti põhise GIS-andmebaasi loomine on küll vajalik, kuid hetkel ebareaalne. Praeguses piiratud rahaliste vahendite olukorras tuleb keskenduda esmaselt jääkreostuskollete kõrvaldamisele.

12. Nõustume, et seire on oluline komponent jääkreostuse objektide likvideerimisel, kuid ka selles osas seavad kasutatavad vahendid seire arendamisele piirid. Põhjalik seire on väga kulukas ja selle teostamise vajaduse üle tuleb otsustada iga objekti osas eraldi. Enamikel juhtudel ei ole täiendava seire teostamine korrastatud jääkreostusobjektidel vajalik.

Palume meie tähelepanekutega arvestada kontrolliaruandes.
Täname mahuka ja asjaliku töö eest.

Meeldivat koostööd soovides

Villu Reiljan
Minister

Peeter Eek 6262884
Argo Sakkool 6262890
Tiina Mitt 6262885

RAHANDUSMINISTEERIUM

Teie 10.12.03 nr 2-7.1-TA/03/1775

Riigikontroll

Meie 19. 01.04 nr VII-7/14893

Kontrollaruanne "Riigi tegevus jääkreostuse likvideerimisel"

Riigikontroll esitas meile kontrollaruande "Riigi tegevus jääkreostuse likvideerimisel" eelnõu seisukohtade formuleerimiseks kontrollaruande eelnõus tehtud tähelepanekute ja Rahandusministeeriumi tegevusega seonduvate keskkonnaministrile tehtud ettepanekute kohta.

Riigikontrolli koostatud kontrolliaruandes "Riigi tegevus jääkreostuse likvideerimisel" on tähelepanu juhitud väga olulisele keskkonnaprobleemile. Rahandusministeerium toetab põhiosas aruandes esitatud ettepanekuid edaspidiste tegevuste kavandamiseks jääkreostuse likvideerimise valdkonnas. Antud valdkonda puudutava õigusliku raamistiku korrastamine ning vastutusahelate selgem piiritlemine keskkonnakaitsega seotud institutsioonide vahel kuulub Keskkonnaministeeriumi pädevusse. Rahandusministeerium omalt poolt analüüsib vastava küsimuse reguleerimise vajadust ja võimalusi uue riigivara seaduse väljatöötamisel eelkõige riigivara võõrandamise ja kasutusse andmise aspektist.

Jääkreostuse rahastamine on Keskkonnaministeeriumi koordineerimisel kavandatud SA Keskkonnainvesteeringute Keskus, välisabi ja omanike enda vahendite arvelt. Jääkreostuse likvideerimiseks finantseerimisallikate leidmisel tuleb analüüsida Euroopa Liidu struktuuritoetusteks eraldatavate vahendite kaasamise võimalusi. Euroopa Liidu vahendite intensiivsemaks kasutamiseks võib osutuda vajalikuks Keskkonnaministeeriumi ja Keskkonnainvesteeringute Keskuse (KIK) põhjalikum teavitustöö potentsiaalsete toetuse saajate juures.

Rahandusministeerium võtab oma edaspidiste keskkonnavaldkonda puudutavate auditite kavandamisel kindlasti arvesse Riigikontrolli poolt identifitseeritud puudujääke ja kitsaskohti riigi tegevuses jääkreostuse likvideerimisel ning jälgib kontrolliaruandes toodud soovituste reaalset rakendamist.

Vastavalt erastamisseaduse § 11 lõikele 1 ja Vabariigi Valitsuse 22. oktoobri 2001. a määruse nr 323 "Eesti Erastamisagentuuri vara, õiguste ja kohustuste üleandmise kord" §-le 2 läksid Rahandusministeeriumile üle riigivara erastamise ostu-müügilepingud ja järelmaksuga maa

Suur-Ameerika 1
15006 Tallinn

Reg. kood 70000272

Telefon: (0) 611 3558
Faks: (0) 696 6810
http://www.fin.ee

E-post: info@fin.ee
kantselei@fin.ee

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 30.01.04 Reg.nr 2-7.1-TA/03/1775-2

erastamise lepingud, millele seatud hüpoteek ulatub järelmaksuga erastatud riigivarale, ja nendega seotud õigused ja kohustused ning dokumendid. Üleantud riigivara erastamislepingud võiks tinglikult jagada kaheks s.o. lõpetatud lepingud, milledest tulenevad kohustused on täidetud ning toimivad lepingud (laekuv järelmaks, investeerimiskohustuse täitmise kontroll).

Erastamislepingute puhul saab kohustuste täitmisel lähtuda lepingus sätestatust. Põhiosas on riigivara erastamislepingutes keskkonnakahjustuste likvideerimise kulude katmine pandud erastaja peale. Üksikutes riigivara ostu-müügilepingutes on riigi kinnitused, et riik katab erastamiseelsel perioodil tekkinud keskkonnakahjustuste likvideerimise kulud. Põhiliselt on nimetatud kinnitused antud välisinvestoritele ja need on üldjuhul tingimuslikud.

Vastavalt Vabariigi Valitsuse 27.augusti 1996.a. määrusega nr. 221 kinnitatud "Vabariigi Valitsuse eelarvevälisest omandireformi reservfondist raha eraldamise ja kasutamise korra" punkti 3 alapunktile 17 võib omandireformi reservfondist raha eraldada keskkonnaekspertiiside tegemiseks ja keskkonnakahjustuste likvideerimiseks erastatavatel või erastatud objektidel juhul, kui ostu-müügilepingu kohaselt peab nimetatud toiminguid teostama riik, või kui on tuvastatud, et kahjustused tekkisid enne erastamist.

Pärast 1.novembrit 2001.a on otseselt Rahandusministeeriumile laekunud vaid AS Esoil ja AS Nakro erastamislepingust tuleneva enne erastamist tekkinud keskkonnakahjustuste likvideerimiseks riigile pandud kohustuse kahju hüvitamise taotlus, mida me ei rahuldanud toetudes lepingus sätestatud tingimustele. Erijuhtum oli raha taotlus seoses AS "Estoplast" Jõgisoo jaoskonna erastamislepinguga, mille puhul aga oli erastamislepingus otseselt pandud keskkonnakahjustusega seotud kulude katmine erastajale. Erastamisagentuuri lõpetamisbilansi seletuskirjas on toodud keskkonnakahjustuse likvideerimise võimalike nõuetena AS Estonian Air ja AS Nakro.

Euroopa Liidu riigiabi reeglite kontekstis märgime, et saastatud keskkonnaga tööstusala puhastamiseks (saastatud ala) ei ole lubatud riigiabi anda, kui saaste tekitaja on teada, st kehtib põhimõte - saaste tekitaja maksab. Ka juhul, kui vara müügilepingus on ostjale pandud kohustus likvideerida võimalikud loodustkahjustavad saastejäägid, pole põhimõtteliselt saaste likvideerimiseks enam lubatud riigiabi anda. Kui saastatud maa-ala omanikuks on riik või kohalik omavalitsus, ei loeta nendepoolset puhastustööde finantseerimist riigiabiks, välja arvatud juhul, kui pärast saastatud ala puhastamist müüakse see turuväärtusest madalama hinnaga.

Ühtlasi edastame Teile SA Keskkonnainvesteeringute Keskus seisukohad eelnimetatud kontrollaruande kohta.

Lugupidamisega

Taavi Veskimägi
Minister

Aare Järvan
Kantsler

Lisa: SA Keskkonnainvesteeringute Keskus kiri 3 lehel

Karin Silm 6 113 680 karin.silm@fin.ee
Indrek Liiver 6 113 561 indrek.liiver@fin.ee
Marika Vaarik 6 113 575 marika.vaarik@fin.ee
Anti Kingsepp 6 113 540 anti.kingsepp@fin.ee

KESKKONNAINVESTEERINGUTE
K E S K U S

Hr Aare Järvan
Kantsler
Rahandusministeerium
Suur-Ameerika 1
15006 Tallinn

Teie: 10.12.03 nr 2-7.1-TA/03/1775

Meie : 31.12.03 nr 1-20/2498

Kontrollaruanne "Riigi tegevus jääkreostuse likvideerimisel"

Vastuseks Teie kirjale esitame SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse (KIK) kommentaarid Riigikontrolli kontrollaruande eelnõu KIKi puudutava osa kohta.

Nõustume aruandes toodud tähelepanekuga [lk 6], et riik võiks püstitada jääkreostuse likvideerimisel konkreetsemad eesmärgid, millest KIK saaks rahastamisotsuste tegemisel juhinduda. See lihtsustaks ka toetuse taotleja jaoks rahastamise võimalustest ja eeldustest arusaamist. Käesoleva ajani on alusdokument keskkonnaprojektide rahastamise otsustamisel olnud Keskkonnategevuskava, mis määratleb prioriteetsed tegevused keskkonnasektoris.

KIK osaleb projektide elluviimises rahastajana ja ei täida riikliku tellija ega projektide juhtija rolli. KIKi keskkonnaprogrammide koostamine ja rahastamise otsused tehakse lähtuvalt laekuvatest taotlustest. Taotluse peab esitama projekti teostamisest huvitatud isik ehk jääkreostusobjekti omanik. Võimalik, et jääkreostuse omanikke või varasemaid tekitajaid paneks aktiivsemalt tegutsema selge seadusest tulenev kohustus jääkreostus likvideerida. KIK rahastajana ei saa sundida omanikke taotlusi esitama ega oma jääkreostust likvideerima. [lk 10, 19]. Kui omanikule jääkreostuse likvideerimise kohustust panna ei saa, peaks reostuse likvideerima riik luues paralleelselt katte objektide rahastamiseks nt KIKi vahendite arvelt.

Mitme aruandes viidatud TOP 70-s oleva ohtliku jääreostusobjekti mitterahastamise põhjuseks on tööde suur maksumus, mis pärsib omanike huvi probleemide lahendamisega tegeleda [lk 6]. KIKi kaudu on nende projektide rahastamine komplitseeritud ka rahaliste vahendite piiratuse tõttu - surve alla satuksid KIKi eelarve ja eraldused teistele programmidele. Võimalused selliste projektide teostamiseks suurenevad seoses EL struktuurfondide avanemisega.

Rahandusministeerium
02 -01- 2004
nr 14893

Reg nr 90005946
Rävala pst 8
10143 TALLINN
Tel: (0) 627 4171
Faks: (0) 627 4170
E-post: info@kik.ee
221014717333 Hansapank
10220011647015 Ühispank

KIKi rahastatavad projektid on koondatud vastavalt valdkondadele kümnesse keskkonnaprogrammi. Keskkonnaprogrammid jagunevad omakorda alamprogrammideks (nt veekaitse programm jaguneb joogivee, reovee, jääkreostuse ja mitte-ehituslike tööde alamprogrammideks). Oma sisult on programmid ja alamprogrammid väga erinevad. Selleks, et küsida iga konkreetse alamprogrammi projekti kohta taotluses kogu hindamiseks vajaminevat informatsiooni oleks vaja KIKil ca 35-40 erinevat taotluse vormi. Oleme seisukohal, et nii palju erinevaid vorme tekitab taotlejates segadust [lk 15].

Lahendusena on kasutusel kaks üldisemat taotluse vormi: üks investeeringu-projektidele (ehituslikele) ja teine nn "pehmetele" (mitte-ehituslikele, ingl. k *soft*) projektidele. Iga programmi projektitaotluste hindamiseks on koostatud hindamiskriteeriumid alamprogrammide kaupa. Taotluste hindamise töörühma juhil on õigus suhelda taotlejaga taotluses sisalduva informatsiooni täpsustamiseks.

Kehtival taotluse vormil on soovitus tutvuda hindamiskriteeriumitega, et tagada kogu hindamiseks vajaliku informatsiooni olemasolu taotluses. Taotluste hindamise kriteeriumid on avalikud ja saadaval KIKi kodulehel. Lisaks on kodulehel üleval juhend taotluse koostamiseks, milles viidatakse samuti hindamiskriteeriumitele. Hindamiskriteeriumid vaadatakse üle ja täiendatakse vähemalt üks kord aastas, neid saab muuta lähtuvalt keskkonnapoliitilistest eesmärkidest.

Käesoleval ajal tegeleme taotlemise juhendi täiendamisega eesmärgil, et taotluse koostamine oleks taotlejale selgem. Soovime juhendis veelkord selgitada kõiki aspekte, mida on vaja silmas pidada taotluse koostamisel.

KIK ei nõustu aruande eelnõus väidetud hindamise ebaobjektiivsusega projektide hindamisel [lk 15]. Kui jääkreostuse likvideerijaks ei ole omavalitsus või äriühing, siis tegeleb sellega riik. Projekti taotluste hindamise töörühmadesse kuuluvad Keskkonnaministeeriumi ja keskkonnateenistuste töötajad, kuna tegemist on oma ala asjatundjatega. Nende osalemine töörühmades on vajalik, et tagada riiklike prioriteetide arvestamine rahastamisotsuste ettevalmistamisel KIKi nõukogus otsustamiseks.

Veekaitse töörühma, kus hinnatakse jääkreostuse likvideerimise taotlusi, on lülitatud Eesti kõigi 9 alamvesikonna koordineeriva keskkonnateenistuse esindaja. Seega ei pääse mõjule ühegi piirkonna erihuvi. Eestis veemajanduse riiklik juhtimine toimub teatavasti vesikondade lõikes. Nimetatud spetsialistide üheks tööülesandeks on jälgida ja tagada riiklike prioriteetide arvestamine ja järgimine.

Riigiametnikel puudub isiklik huvi olla projektitaotluste eelistamisel ebaobjektiivne. Ei ole võimalik koostada töörühmi vastava valdkonna spetsialistidest selliselt, et nad ei oleks kuidagi seotud vaadeldava valdkonnaga ja arendatavate projektidega. Eesti on

väike ning ühel või teisel moel on enamus spetsialiste, eksperte ja ka kolmas sektor seotud KIKi taotluste ja rahastatavate projektidega.

Hoolimata isikliku huvi puudumisest on iga töörühma liige on andnud ka allkirja erapooletuse ja konfidentsiaalsuse deklaratsioonile.

KIKi maakondlikud programmid [lk 15] on koostatud selleks, et konkreetses maakonnas, lähemal objektidele ning võimalikult paindlikult lahendada väiksemaid keskkonnaprobleeme. Jääkreostuse objektid on enamasti suuremahulised ning seetõttu ei ole neid maakondlikust programmist rahastada. Vastasel korral läheks valdav osa maakondlikust programmist ühele projektile.

Viimasena peame oluliseks märkida, et aruandes esitatud viide jääkreostuse programmist rahastatud "muude projektide" kohta on veidi eksitav [lk 16]. Nimelt toimus aastani 2000 jääkreostuse likvideerimisprojektide rahastamine jäätmekäitluse programmist. Alates 2001. aastast toimub jääkreostuse likvideerimine vaid veekaitse programmi jääkreostuse alamprogrammist.

Lugupidamisega

Kalev Aun
Juhataja

Heiko Põdersalu 6 274 174